

C/2024/6390

4.11.2024

Wyrok Trybunału (pierwsza izba) z dnia 19 września 2024 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Cour de cassation – Francja) – Mutuelle assurance des travailleurs mutualistes (Matmut)/TN, MAAF assurances SA, Fonds de garantie des assurances obligatoires de dommages (FGAO), PQ

(Sprawa C-236/23 ⁽¹⁾, Matmut)

(Odesłanie prejudycjalne – Obowiązkowe ubezpieczenie w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych – Dyrektywa 2009/103/WE – Artykuły 3 i 13 – Umowa ubezpieczenia zawarta na podstawie umyślnego fałszywego oświadczenia dotyczącego głównego kierowcy – Uregulowanie krajowe uznające, że wobec „poszkodowanego pasażera”, który jest również ubezpieczającym, można powołać się na nieważność umowy ubezpieczenia wynikającą z umyślnego złożenia przez niego fałszywego oświadczenia w chwili zawarcia umowy – Nadużycie prawa – Powództwo przeciwko ubezpieczającemu zmierzające do pociągnięcia go do odpowiedzialności z tytułu umyślnego fałszywego oświadczenia)

(C/2024/6390)

Język postępowania: francuski

Sąd odsyłający

Cour de cassation

Strony w postępowaniu głównym

Strona powodowa: Mutuelle assurance des travailleurs mutualistes (Matmut)

Strona pozwana: TN, MAAF assurances SA, Fonds de garantie des assurances obligatoires de dommages (FGAO), PQ

Sentencja

Artykuł 3 akapit pierwszy i art. 13 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/103/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych i egzekwowania obowiązku ubezpieczenia od takiej odpowiedzialności

należy interpretować w ten sposób, że:

stoją one na przeszkodzie – chyba że sąd odsyłający stwierdzi istnienie nadużycia prawa – uregulowaniu krajowemu, które pozwala, po pierwsze, powołać się wobec pasażera pojazdu, który uczestniczył w wypadku drogowym, będącego poszkodowanym w tym wypadku, jeżeli jest on również ubezpieczającym, na nieważność umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych wynikającą z fałszywego oświadczenia tego ubezpieczającego złożonego przy zawarciu tej umowy, co do tożsamości głównego kierowcy danego pojazdu, oraz po drugie, ubezpieczycielowi, w przypadku gdy na taką nieważność nie można się faktycznie powołać wobec takiego „poszkodowanego pasażera”, na uzyskanie zwrotu całości kwot, które ubezpieczyciel wypłacił temu pasażerowi w wykonaniu umowy ubezpieczenia, w drodze powództwa wytoczonego przeciwko temu pasażerowi, opartego na jego winie umyślnej przy zawarciu tej umowy, ponieważ taki zwrot prowadziłby do pozbawienia przepisów tej dyrektywy wszelkiej skuteczności (effet utile), ograniczając w sposób nieproporcjonalny prawo poszkodowanego do uzyskania odszkodowania z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych.

⁽¹⁾ Dz.U. C 296 z 21.8.2023.